

דברי ראש-הממשלה בשנתון הממשלה תשכ"ז

שנת העשרים לישראל העמידה את המדינה, ואת העם היהודי על פרש דרכים.
בזו ההיסטוריה נחמקדו בה תהליכים העשויים לעצב את דמות עמנו בארצנו ובהפוזותיו.
קיומו של עמנו הוצב מול מבחן עליון - ונעמוד בו. ממבחן זה יצאנו חזקים
משהיינו, בוטחים משהיינו, ונכונים לקראת אשר יוטל עלינו מכח הווייחנו
היהודית והישראלית.

במשך תשע-עשרה השנים הראשונות לקיומה של המדינה טרחנו למלא חכך את
המסגרת המדינית והבטחונית שנוצרה בשנות הש"ח-ותש"ס - שנות הקמת המדינה.
יצאנו ממלחמה העצמאית כשבידינו קיום עצמאי כמדינה ושטח שהוא בחלקו חוצא
בעולתנו בעבר ובחלקו הקוה לעתיד.

גבולותיה של ישראל החל משנה הש"ס ועד שנת תשכ"ז לא הלמו את חזוננו
ההיסטורי, וודאי שלא היו הגבולות מחאימים מבחינה בטחונית או ללכלית. הם
היו פרי מציאות כוחנו בארץ כפי שהיה באותן שנים על סמך מה שנבנה בארץ
ונוצר בה במשך עשרות השנים שקדמו לעצמאות. לאחר קרבות ומאבקים פוליטיים,
לאחר התמודדות עם מדינות ערב הפולשות, ותוך מאבק עם אומות העולם נקבעו
גבולות שלטוננו ונקבעה המערכת בתוכה היה עלינו לפעול. גבולות אלו היו,
כנראה, ביטוי לכוחנו הממשי, ולא ניתן היה באותן שנות בראשית של המדינה
לחרוג מהם במידה ניכרת. בסיכומם של דברים נקבעו הגבולות כחוצאה מהערכת
מנהיגותה של ישראל את כוחנו היחסי מול שאר הכוחות הפועלים באיזור.

מאז הקמתה של המדינה פעלנו למלא את החיובים המדיניים והצבאיים
 בתכנים אנושיים והכלכליים. לארץ עלו יותר ממיליון פולים, והם - יחד עם
 בני הארץ - התיישבו בה לארבע ולרוב, מהאפון, מארץ ירדן והחרמונים, ועד
 אילת, לחוף ים-סוף. הקמנו ישובים על גבול סוריה, לאורך הגבול הארוך והנפתל
 עם ממלכת ירדן, ובנגב מול סיני ורצועת עזה. ישבנו את ערי הארץ והרחבנון.
 זרענו מאות ישובים ברחבי הארץ לגאול את האדמה משמחה ולישבה בצפיפות. בשנים
 האחרונות עמדנו בהחילתם של מבצעי ההתיישבות הגדולים שנותרו לנו - ישוב
 הבליל המרכזי והכפזר, ומיתוחם של אוזרות הנגב. עשינו רבות - אבל לא המה
 המלכה, ועוד היה עלינו להוסיף ולעשות. לשינוי המצב במדינת ישראל
 החישובנו היחיד הצד המוחשי ביותר של התעצמות ישראל בארצנו. במסביל לה
 חרנו רשת קשר על פני הארץ, פתחנו מקורות מים זכה, הקמנו מפעלי חקיקה ומלאכה,
 סקדנו על הפלאת רמה החינוך וההשכלה ובצרנו את כוחו הלוחם של העם - את אה"ל,
 כל אלה היו ביחויים נמצים לפעולה שמטרתה יצירת חברה היה ומתפתחת בפדינתנו,
 סיכוי הפרוטנציאל של עצמאותנו היהודיה בארצנו. לשינוי המצב במדינת ישראל
 מעשי היצירה בארץ נעשו הוך עמידה על שמר קיומנו ובטחוננו, מול התקפות
 ואי-מיט של שכנינו אשר לא הסלימו עם קיומה של ישראל וניסו להתנקש לקיומה
 כדרכים צבאיות ומדיניות. האיום על קיומנו החריף והלך בשנות החמישים והגיע
 לשיאו שרב מבצע "קדש" ב-1956. היה זה איום כפול - מעשי חבלה והטרדה
 מקומיים של הפדאיון, המשולבים בהכנות למערכה צבאית גדולה, שחסייע בכל כלי
 הנשק החדישים שמדינות הגוש המזרחי העמידו לרשות מצרים. מבצע "קדש" היה
 חגיכה לסכנות אלו. הוא הצליח לסכל מזימות השמדה, והביא לישראל עשר שנות
 רגיעה בגבולה הדרומי, אבל לא היה בו כדי לשנות את מעמדנו באיזור מיסודו,

שכן לכאמרו הצבאית, שבאה לידי ביטוי במבצע, לא החלרו הנאים מדיניים מתאימים שימנו לנו האפשרות להפוך את השבינו לעובדות קבע מדיניות.

מאז מבצע סיני נשמעו בעולם הערבי קולות שונים ודעות שונות. היה ויכוח בין מדינות ערב על הטקטיקה במאבקן עם ישראל, שההריף והלך בשנים האחרונות. מדינות קיצוניות, כמו סוריה, עודרו פעולות לחימה טיפיות, ובהתמדה, ואילו אחרות נזהרו יותר והציעו דחיה ההתקפה. הדחיה לא באה מהשלמתם של משטרי מדינות ערב עם קיומה של ישראל, אלא רק מהערכותיהם את כוחם היחסי של הצדדים. ההערכה עלולה להשתנות, ובודאי שהיא נהוגה לשינוי במשטרים כמו אלה הקיימים עדיין במדינות ערב. משטרים שהתנהגותם מושמעה מאד מהחלחכות, מסיסמאות המגובות ומנטיה להעמדה פנים, במידה הגוברת על סיקול רציונאלי ומחושב. כהגובה על מצב זה נאלצנו להגביר בלי הפוגה את כוחה המרתיע והלוחם של ישראל, בידענו כי ההפודרות נוספת אפריה לנו ביום מן הימים.

לאחר שורה של מעשי ההגרה ותוקפנות מצד הסורים, במשך השנים האחרונות, החרף לאחרונה המצב, ובחזית אפריה ומאי השנה, הגיע המשבר לשיאו ותחף אחריו גם מדינות ערביות אחרות.

המשבר, שהחל ביום העצמאות השכ"ז ונפתחים בגמר קרבות "ששת הימים" בשבת ב' בסיון, היה תוצאה של התערערות האיזון אצל שליטי ערב - האיזון בין הערכותיהם את המצב ובין רצונם להשמיד את ישראל. שליט מצרים נכשל פעם אחרי פעם בחזיתות חוץ ופנים. איחוד מצרים-סוריה מורק. מלהמה היסן נמשכה בלי קץ, וכלכלה מצרים עמדה לפני התמוטטות. עכשיו הביאוהו הבלחותיו הראשונות,

בהוצאה כח החירום של האו"ם מראועה עזה וממפרץ שלמה, לנקוט במעשים נוספים
נועזים יותר ומסוכנים יותר, של פתיחת פולחן לחימה נגד ישראל.

הדמגוגיה של שליטי ערב גברה על זהירותם משום שבמעגל המדיניות העולמית
נוצר הלל ריק של חוסר מעש מצד מדינות העולם ואירגונן. דבר זה שיהרר את
הבלמים לתוקפנות ויצר אשליה כי הגיע הזמן למערכה המכרעת נגד ישראל.

מדינת ישראל לא שאמה אלי קרבות, אבל ראתה עצמה חייבת להיות מוכנה
לדרוף כל איום לקיומה ולאינטרס החיוני שלה. במשך שנים הייתה מדיניות
הממשלה לאגור עצמה צבאית ולטפח קשרים מדיניים, אשר הבטיחו לנו את הנצחון
כאשר נהלאנו לקרב, שנכמה עלינו. טילובם של העוצמה הצבאית, השיקול המדיני
והעליונות המוסרית הוא שהביא לכך שכיום, ארבעה חודשים אחרי גמר הקרבות, אנו
נחונים במצב במחוני אשר כמוהו לא היה לישראל מיום קומה, וזאת - מבלי
הסתבכויות מדיניות חמורות. נצחוננו זה שינה את מצבנו באיזור מיטורו.

הנצחון המפואר של גה"ל היה נצחונה של האומה שנחגבשה בישראל. הוא
לא היה רק ביטוי לעוצמה צבאית, לרבת אימון ולאיכות כלי הנשק, אם כי כמובן
לאלה היה חלק גדול בנצחון. הממשלה, והעם כולו, השקיעו בהם מאמצים רבים
ואמצעים רבים, יותר מכך היה נצחון ביטוי לבגרותה של אומה מלוכדת אחרי
הנהגתה וממשלחה. הוא היה תוצאה של ראייה מפורקת וצלולה שגורלו של כל פרט
קשור לבלי הינתק בגווילה של האומה כולה. לא יצאנו למלחמה שטים אלי קרב,
שואפי כיבוש. לא הזרנו שכורי נצחון. עשינו את מה שהחייב מגורלנו, ובכך
נוכחנו בעצמנו, והראנו לכל העולם, כי אש היושב בארצו השחרש בה והחבסה

בה. המלחמה הייתה כור היתוך גדול, לכל העליות העדוה והשכבות, והיא חיזקה
את העם. מעתה כוחו עימו לעמוד במבחנים חדשים בכל השטחים ולא את מהם בהישגים
שכמולם לא ניתן להשיג לפני כן. מדינתנו קרוב, והממלכה כדוגמתה ייתכן שיהיה
לעם היושב במדינת ישראל היה הנצחון המלחמה יותר מנצחון צבאי. אל
השמחה והגאווה על גאולתנו ופדות נפשנו בתלוותה חחושה היסטורית עמוקה על
חזרתנו אל קדשי עמנו ומקורותיו. ירושלים הבירה הבורה יחדיו להיות כולה חלק
בלתי נפרד ממדינת-ישראל. לראשונה מאז קמה מדינת-ישראל יכלו יהודים להתפלל
ליד הכותל המערבי. באנו אליו בראש מורם. כזכות ולא בחסד. אנו יכולים
להלך במרחבי הארץ ולראות את ערש עמנו, כשכל מקום מעורר זכרונות שנות
אלף, שהפכו לפתע משיים ומיירים. בל התרוממות הרוח שטף את כל הושבי ישראל
ליכדת יחדיו ועטאם בוטחים בעתידם. סוף המדרגה של ענף לנבוכים לו יאחדו את
הנצחון במלחמה היה ביסוסה החיצוני של התחזקות העם בארצו, והגידול
בפוטנציאל שלו. טבעי הוא שלאחר ביסוס כה עז של כוחנו ושל יחסי הכוחות
האמיתיים במרחב נוצרה מציאות מדינית וביאומוליתית חדשה. משנפרצו תומות
המצור ונעלמו ביסויהן המדיניות והגיאוגרפיים הרינו עומדים לפני מציאות
חדשה - מדינית, אבאית וביאוגרפית. יודעים אנו ויודעים אויבינו כי לא יצאנו
למלחמה לשם כיבושים, אלא להגן על קיומנו ועחידנו. אולם משנעשה ברור כי
אין המסגרת הגיאוגרפית בה היינו נתונים יכולה לתת לישראל את הבטחון מפני
התקפה פתע מצד כל שכנותיה - ודאי שבעתיד נעמוד על קיום גבולות שיהנו לנו את
הבטחון ואת השלום.

אין טעם להתנבא על טיבם של היחסים שישררו לעתיד בינינו ובין שכנינו.
הם יושפעו מההליכים פנימיים במדינות ערב, ומתהליכי מדיניות ויחסי כוחות של
אומות ומעצמות. אין אנו פועלים בשטח ריק. מינת עולם זו שלנו היא מוקד
של אינטרסים וראונות למדינות רבות. עד כה עוד לא הבשילו תהליכי השינוי
שתחילתם במלחמה. מדינות ערביות רבות עוד לא עכלו את השינויים במצב. גם
מעצמות העולם נהונות בחיפושי דרך, ועוד נכונו שינויים ניכרים באפיינים של
המספרים כאיזור ובכווני דרכם. עוד מוקדם להתנבא, אבל כרוך לכל, לידידים
וליריבים, כי בכל הסדר חדש שיבוא לאיזור ישמרו האינטרסים החיוניים של
ישראל כיום ולעתיד שמירה מעולה יותר משהיה בעבר. ימנעו גם בהתנהגותם
מבלי לפרט ניהן לומר בבירור שכל הסדר של קבע שנסכים לו ישחור את
ישראל מפני הישנות של הסכנות שאיימו על קיומנו במשך 19 שנה. הסדר זה
חייב לקדם את השלום והבטחון ככל האיזור, לפתור את הבעיות העומדות של יחסי ישראל-ערב
ולתקן פגמים ועיוותים, יסודיים ומשניים, בגבולותינו. עוותים שהוקמאו
בלאכזריות המשך 19 שנה. אין להניח שהסדרים חדשים אלה יבואו מאליהם, ויהיו
מושלמים מתחילתם. אנו בתחילתו של תהליך מדיני, שאין לדעת מתי יסתיים, אבל
כווננו - כרוך לנו. מדיניותנו מכוונת לקדם הסדרי קבע המושתתים על השלום
והבטחון. ואנו מוכנים לאהגרים החדשים המתחייבים למצבנו החדש.

על מדינת ישראל, העומדת אומה בלתי תלויה, בלתי נכבדת, בלתי
מאוחדת, למינות בהתאמה. יצונו אומה מכהת היחוד, נאמרת ובמאמצים
בכיוונים נבבאנו על אייננו המלוותים.

החל האומה אלוז מייט במניי יתנו - דאגה לכל ענייני, לכאול, לעקזי ולתחלה.
העצמת סדרן המדינות של אמת.

החמורה שעברה על מדינת-ישראל לא נתיחדה לה לבד. באותם ימים של כוננות

ושל מלחמה נחתלה מחדש בריחוק עם העם היהודי בעולם כולו.

בדורות האחרונים נחרופה אחרותו של העם היהודי טשום תהליכים היסטוריים

ודמוגרפיים שפזרוהו בין האומות, טשום השינויים במעמדו בין האומות אשר בקרבן

הי, ומשום החלשת של היסודות המלכדיים ששמרו עליו ביחודו במשך אלפיים שנות גלות.

רק בדור האחרון חזרה ונחתשה חודעה ליכודו ואחדות גורלו בעקבות

מאורעות היסטוריים שהגיעו לב כל יהודי באשר הוא. דורנו היה עד לשני מאורעות

כאלה - השואה והקמת מדינת-ישראל. השואה חשפה לכל יהודי את הטרטגיות שכתבבו

כיהודי, ואת אחדות גורלם של יהודים. לעומת זאת חוטיעה הקמת מדינת-ישראל כסמל

הקמה היהודית ועתיד גאון העם היהודי.

מאז עברו יותר מעשרים שנה. הזמן עושה את שלו ויתכן שעם השנים שעברו

ניטשט רישומן הראשוני של חוויות אלו. למראית עין כאילו נחרקו זה מזה

הלקי העם היהודי.

באו ימי אייר חשכ"ז, והוכיחו כי סתחה לאמר השגרה מוסיפה בחלת האחדות

היהודית למעור, וכשבאה רוח גדולה - היא העיפה את האפר, ולבחה לחכה גדולה

של אחדות יהודית. ראינו אותה בהודעות היהודית, בהתנדבות הגדולה, בטדס

והמסון, במדינות החופשיות. ראינו אותה בכאב היהודי, בהרדה ובאמונה,

בכיסופים ובגאווה של אחינו הכלואים.

אחר המלחמה הבטנו איש בפני רעונו - זהנה אנו אחים, לגורל, לחקוה ולשמחה.

יוצקה מחדש אחדותו של העם.

כריח זו עוד אינה מוצקה דיה. היא אינה עדיין גבס בר-קיימא שיעמוד בעינו בכל הנאי ובכל מצב. זה דבר שיש לשפחו ולעודדו. זה סיכוי שיש להוציא מן הכח אל הפועל. מעשינו מכובדים לכך.

במשך השנה האחרונה, גם לפני המלחמה, עסקה ממשלה ישראל בחיפוש דרכים חדשות להיזקק קשרינו עם החמוצות. עוד לפני המלחמה הוחלט על הקמת גופים ומסגרות חדשות שתפקידם ליצור קשרים נוספים עם יהודי החמוצות לארגוניהם.

במשך שנים גדול והתנסס טוב אחד של קשרים - קשרי אחריות כלכלית וכספית של יהודי העולם למפעל הקליטה והפיתוח בארץ. גופים כדומה למגביה היהודית המאוחדת, למפעל מלוח הפיתוח ולגופי ההשקעה פעלו בלי ליאוח כביט אמצעים ביהדות ארצות הברית, ונזריתו לארץ סכומי-ענק שחרמו חרומה גדולה לביצור המדינה ולפיתוח משק. את מלוא מטמעותו ואפשרויותיו של מפעל זה לא ידענו עד השנה, עד שתחושה הסכנה וההזדהות הביאה את יהדות העולם למאמץ אשר נמוחו לא היה, ואשר סטייע בידנו לעבור על הקשיים והבעיות שיצרה המלחמה. מהחנדבות גדולה זו עלינו ללמוד לקח, לגבי אפשרויותינו וכוחנו הממשי.

כיום אנו פועלים כדי ליצור קשר כלכלי עמוק יותר בין ישראל ויהדות החמוצות. חרוננו להביא לכך שיהיו העולם, גם כשהיא עומק בעניני כלכלה בארצות השונות, חרוה מנוף לעזור לכלכלה ישראל, להחפתו ולכבוש לה מקום חח השמש בשוקי העולם. אנו מאמינים שניתן להביא לכך שאנשי כלכלה יהודים בעולם יגדילו השקעות בישראל, מהונם ואונם, יביאו אליה ידע מקצועי, יקשרו קשרי מסחר ושוק - בנוסף להרופותיהם ולהלוואותיהם לארץ. הכוסנציאל הכלכלי של

ענו טאמינים שהבעיה המרכזית העומדת כיום לפני מדינת ישראל ולפני עם ישראל היא עלייה גדולה של יהודים מארצות הרווחה. עליה זו דרושה גם לישראל וגם לעם היהודי שגילה מחדש את סוד אהדתו.

העליה דרושה לישראל כדי שתוכל לממש את הקפיאה הגדולה קדימה שנתנה לה עם המלחמה ועם הנצחון. הגענו שוב למצב בו יכלתנו בכוח גדולה מיכולתנו כפועל. הנצחון נתן לנו הזדמנות להנפשה גדולה קדימה, בכל השטחים. כדי שנמשך אותן עלינו לגדול במספר. בימי דור עלינו להכפיל את מספרנו בארץ, מחוץ הריבוי הטבעי ומעליה גדולה. נסיוננו לימד אותנו כי העליה נושאת עמה את כשר קליפתה, והיא מגדילה את ההשקעות בארץ, ומה גם שעוד לפני המלחמה יכולתנו לקלוט עוד עשרות אלפים יהודים בארץ. הנצחון העמיד אותנו, על-כך, בסכנת המימוש - האם נבצע מה שניתן לנו לבצע? כדי שנעמוד בכך עלינו להיות רבים יותר.

גם ליהדות התפוצות העליה היא צו חיים. ההזדהות היהודית הגדולה הביאה בכל מקום להתרענות התודעה היהודית האמיתית ולהעמקתה. החברר כי ישראל היא מרכז החוויה היהודית בדורנו, ואליה נשואות עיני עמנו. לשם שמירת היהדות הכרה בקשר חי עם ישראל, והקשר האמיץ ביותר והטוב ביותר הוא הקשר האישי, של מי שעלו לישראל ומי שהיו בישראל, עם בני עירם וארצם. עליה לישראל והחיים בה יכולים להיות למרכז החוויה היהודית בקהילות רבות, ועליהן לארגן מאסך זה ולהתארגן לקראתו. עליהן לחנך את ילדיהם ליהדות ולאהבה ישראל, לשהי משפחותיה - שהן אהת. גם אנו מצידנו נמעל להכשיר עצמנו למען עליה, קבועה וזמנית, של עשרות אלפי עולים, חלמידים, בני-נוער, סטודנטים, בני ישיבות ומדריכים לחפוצות. מעל לכל אלה חשמע ברמה הקריאה הישנה-חדשה: "עלו!"

אולי אין זה רק מקרה היסטורי ששנת העשרים לישראל, השנה הראשונה לישראל החדשה, היא גם שנת העליה - שבע מאות שנה לעלייתו של הרמב"ן, רבי מטח בן-נחמן, לחדש הישוב היהודי בארץ-ישראל אחרי חורבנו בימי הצלבנים והמונגולים.

בשנים האחרונות הודגש הקשר בין עם ישראל לארץ-ישראל בנימוק מדיני. לבו חסומה המשמעות ההיסטורית-חינוכית של עובדה זו עוד יותר מזו המדינית. טורחי קיומנו בארץ זו הם עתיקים ועמוקים. כל דור ודור שעלה לארץ לא זו לבד שקיים מצוות ישוב ארץ-ישראל, אלא תרם תרומתו המיוחדת להעמדת תודעת הקשר כל-ינחק בין עם לארצו, ארצו שלו.

הכרנו וידענו את טבריה של דון יוסף הנשיא, את אפת של המקובלים, את יטובי בילו, הברון רוטשילד, את הקבוצות הראשונות וישובי העובדים. בימים אלה הזרנו גם אל חורמת רבי יהודה החמיד, כעיר העתיקה. באנו חברון - עיר הקודש בה גרו יהודים בזה מאות בשנים. רק עכשיו אנו יכולים לראות מחדש את סרידי הנסיונות להתישבות יהודית בהרי הגולן, את גוש עציון החרום ונוח יעקב העזובה, את מפעלו של גובומאיסקי לחוף ים-המלח. כל אלה הם סימנים

שטח - וגם סימנים שבזמן ההיסטורי. כל הסימנים הללו עליהם בנוי הישוב החדש והמאוחד והמאוחד. מרחוק אדריקל ומעורה-גורלית. כל אחד מהישובים הללו מסמן מאמצם של יהודים להאחז בקרקע המולדת, משום דתף מנימי והתושה כי אכן זה מקומם. כי זה יעודם בהכרח היוותם יהודים, הרוצים להיות שלמים בעצמם וביהדותם. מאמצים אלה, אמונה זאת, הם כוד קיומנו כאן.

לא כל המאמצים הצליחו. במשך מאות בשנים היחה שיבת ציון רק חלום לרובם הגדול של בני עמנו. רק המעשים קיימו בגופם מצוות ישוב הארץ, וגם בין אלה היו מי שלא עמדו כחבלי ישובה. במשך שנים רבות היחה המציאות היהודית והעולמית כזו שמנעה אפשרות הגשמת חלום שיבת ציון כפתרון מעשי, מכשי, לבעיית האנושית של מאות אלפי יהודים.

רק בדורות האחרונים, כשנתנה ליהודים אפשרות גדולה יותר להיות אדונים לגורלם האישי, כשחירושי המדע הפכו תנודות אוכלוסיה לחומעה מובנה יותר, וכשהחריכה צרת היהודים לאתר האכזבה שבאימנטימציה ובליברליזם - היחה ארץ-ישראל לפתרון ריאלי לבעיותיהם האישיות של מאות אלפי יהודים, נוסף להיות חלום רחוק של כל עמנו.

בקשריו של העט היהודי עם ארץ-ישראל שימשו חמיד יחד הכח המושך על ארץ-ישראל עם הכח הדוחה של המציאות בגולה. היו עליות שעיקרן היה הכח המושך. היו עליות שנסו לישראל מחמת המציק בגולה. היו, לאסוננו, מליונים של זכו להגיע לארץ, כי השיגתם יד המרצחים.

רוב העליה שבאה לישראל אחרי הקמת המדינה היחה עליה מצוקה. ממחנות הפליטים, מגיטאות המזרח-החיכון, מצפון אפריקה וממזרח-אירופה. באו מאות אלמים. מרשה מפוארת זו, של הצלת פליטי חרב ומצוקה, מגיעה לסיומה. תוך שנה-שנהיים הוכל ישראל לקלוט את כל היהודים שנוחרו בארצות המצוקה, את רץ יבואו. כבר היו שנים כהן קלטנו יותר יהודים מכל אלה שעוד נותרו בארצות אלו.

נוחרו לנו מיום שני קיבוצי יהודים שהם מועמדים לעליה. מהקבוץ הגדול והמפורז של יהדות בריה-המועצות נוחקנו מזה 50 שנה בגזרתי אל משרד שעל אף יוטרוותיו ההומניורה אין מדיניותו המעשית נוחנת ליהודים היושבים בארצו לא תירנה ולא שוויון. ודאי שלא את הזכות לקבוע את גורלם ועמידת ביחודיים. בחישים האחרונים אף החמיר מצבם של בני ערובה אלה, משום הישובים הגלובליים האינדיים של המשלחת, ואין אנו יכולים לדעת מהי תסתנה מדיניותה ומתי יתקיים הסכום - "אומר לאסון - תגיל".

המאגר הגדול השחוח לעליה הוא יהדות ארצות הרוחה - מדינות המערב באירופה, באפריקה ובאמריקה הדרומית. קהילות אלו כמעט ואינן מרגישות כח הדוחה, שכן ארצות אלו הן, ברובן, מהמתקדמות והדמוקרטיות ביותר. רק מפעם לפעם נשמע רעד תת-קרקעי, אשר אין לדעת אם הוא רק שריד של תקופת קודמת או, חלילה, אות מכשר רעה לעתיד. הן צדי הכחם אולם עמיתם הנדאית כדורתיים לית הליכא והדוחה של ארצות המערב, הן המדיניות של גיחות להביא לידיהם את העליה שלבית כיום אין ישראל יהולה, ואינה בריכה, ואינה רוצה להסתמך על הכח הדוחה. מאחר וכך שומה עלינו להבדיל את כוחה המושך של הארץ כדי להניע יהודים רבים מארצות אלו לעליה. באלקט נספח נוחק - זה הקרבן האחר הן יכני יהודים, לומר את קרמבר, האמנות מליה אירואנו לנחישו זה הוא לא רק הליה, אלא מדינות אלה גם הונך מוב ליבירה הימאורית של הלון אורה, הליה והליה, יתירם מהמדינות, זה מדיה בריאל היכולה להינה מליה מבעי ביהודה לאיש הווייליא והמדיי שנוהגו מהש או הצומח ואת עיחומה כהולם כולו.

המערכת החברתית והכלכלית שיצרנו בארץ היה בה כדי למשוך ולקלוט את ראשוני העולים, אשר באו לבנות ארץ וחברה בדמות חזונו. היה בה כדי לקלוט את עולי ארצות המזרח, אבל כדי שהיא תהיה ארץ שואבת ליהודים אפריים מארצות הרדודה בסגות השישים והשבעים של המאה העשרים יהיה עלינו לבדוק כוונת את רכוסי היינו ואת נוהגינו, לרעננו, לחדשם ולשנותם. למדנו זאת במערכותינו הרבות - אל לנו לתת לשגרה ולדוגמטיות לשלוט. כדי שנשיג את מטרותינו עלינו להתור אל החדש, הבלתי-שגרתי, הנאמן לערכים והמשנה מסגרות לפי הצורך.

● ממסלת ישראל ערה לצורך זה. בהדשים הקרובים היא תגיש לכנסת, ולאחר אישורה של זו היא תפעיל מערכת של חוקים והסדרים שכוונתם עידוד העליה מארצות הרדודה, למען קליטתה המהירה בחברה, בהרבות ובכלכלה. מדיניותנו מכוונת לעשות את ישראל לארץ שתמשוך עולים מארצות הרדודה, שתבטיח להם סיכוי להגיע לביטויים העצמי המלא, תוך כדי הבטחת אותם הנאים הנראים כדרושים לפי שיאנו מתרבותן של ארצות המערב. אנו מאמינים כי ניתן להגיע לעליה של עשרות אלפים מדי שנה - ונעשה הכל כדי שעליה זו תגיע.

● כה מושך זה הוא בחלקו החשוב רוחני - זה המקום האחד בו יכול יהודי, כיהודי, לזקוף את קומתו, ולחרוט מלוא תרומתו לחברה בה הוא לא רק אזרח שזה זכויות אלא גם שותף מלא ליצירה היסטורית של בנין אומה, חברה ותרבות שעודם בהתהוותם. זו מטרה גדולה היכולה להיות הסדן הטבעי ביותר לפטיש האיראליזם היהודי שעודנו מחפש את יעודו ואת כיסופיו בעולם כולו.

כדי להגדיל ולהאדיר משיכה רוחנית זו עלינו לטפח את מערכת החינוך היהודי ולהעמיק את החושת הזהות היהודית. לא פחות מכך עלינו לחיות את חיינו כאן בצורה, מסגנון ובחוכן שיהיו מקור גאווה לכל יהודי ויעוררו רצון להזדהות עם ישראל ולהשתתף עמה לא רק במאבקה על חיה אלא גם בחיי המאבק שלה.

המחבר: ד"ר יוסף קארו, ירושלים, תש"ח

הדפוס: משרד החינוך והתעמולה

* * *

המחבר: ד"ר יוסף קארו, ירושלים, תש"ח

המחבר: ד"ר יוסף קארו, ירושלים, תש"ח

ערב שנתה העשרים עומדה ישראל מול אותם מבחנים בהם היא עמדה מאז
ימורה - הבטחון והשלום, העליה והקליטה, מיזוג הגלויות ויצירה הרבה עצמאית,
הפיתוח והעצמאות הכלכלית. אותם הם המבחנים - אבל אחרים התנאים. הוסרו
חומות ומגבלות שבלמו אותנו משנים, ולפנינו אפקים חדשים.

רבות עדיין הסכנות, ישנות וחדשות, אבל גדולים מהם הסיכויים, ואנו
מזוהים לעשות הכל שלא להחמיצם.

במאבקנו העליון על קיומנו, בימי הכוננות והמלחמה, עמדו לנו המסירות,
האחריות וההקצה, ואחדות המעשה. אלה יעמדו לנו גם במאבקינו הבאים, גם אם
זרפי המאבק אחר.

בכוחו של העם המלוכד, ברצונו הנחוש, בידיעה הברורה מה עלינו לעשות,
זוסיף ונלך בדרכנו לבנות את העם היהודי בארץ אבותיו, עד ש ישכון בה לבטח.
שלום.